

ALBIŢA

REVISTA ENCICLOPEDICA POPULARA

APARE ÎN FIE-CARE DUMINICĂ

Abonament, pe an: în țară	Lei	5
" " " străinătate	"	8
Un număr		15 banî.

S U M A R :

Comitetul, 3 (15) Maiü. — *G. C.*, Amintire istorică. — *Gheorghe Adamescu*, Simion Bărnuț. — *O.*, Jigodia la căini. — De ce rod șóiecei. — *Spiridon Popescu*, Tãlfasuri cu moș Gheorghe. — Muscele sînt animale primejdióse. — Curiositãți sciințifice. — *P. G.*, Biserica lui Bucur. — Ingropãciunea împãraților Austriei. — *C. St. Bileiurescu*, Lãutarii noștri. — *Econom. Grințescu*, Cum sã se apele rufele. — *I. O.*, Vorbirea prin fluierare. — *Dragoș*, Impãratul Traian. — Un cal cu rang de boier. — *De la Buzeeñ*, Cresus și Solone. — Sfaturi practice. — Intimplãrile sãptãmãnei. — Informațiuni. — Adrese cãtre redacție. — Ghicitori.

Ilustrațiuni: Simion Bărnuț (portret). — Biserica lui Bucur. — Cioban cãntãnd din fluier. — Vorbire prin fluierare. — Cele douã capre. — La ziua tãtãlui ei.

3 (15) M A I Ü

În ziua de 3 Maiü se împlinesc 50 de ani de când s'a ținut mãreța adunare din Cãmpul libertãții în Blaj.

Este una din acele date cari trebuesc sã fie sãrbãtorite în cursul secolelor. Ne facem deci o patrioticã datorie de a ne asocia la manifestãțiunile ce se produc acum în tóte unghiurile Romãnimii și a amintii în scurt evenimentele acelei epoce mãrețe.

Cãnd — în 1848 — Ungurii cereau unirea, adicã alipirea Transilvaniei la Ungaria, Romãni se adunãrã în orașul Blaj în numër împunãtor de mare.

Dupã ce se pregãtirã spiritele prin discursul rostit de Bărnuț în ziua de 2 Maiü, — tótã aceu mulțime, socotitã la 40.000 de ómeni, veni sã asculte sfinta slujbã în biserica

Mitropoliei. Porniră apoi toți spre câmpul de la marginea orașului.

Episcopii Șaguna și Lemeny se proclamară preșidenți, vice-preșidenți se aleseră: Simion Bărnuz și Gheorghe Bariț; iar secretari: Timotei Cipariu, Ión Popasu, August Treb. Laurian, Dumitru Boteșu, Iacob Bologa, Paul Dunca, Gheorghe Anghel, Ión Bob, Petru Maniu și Ión Bran.

După ce jurară toți că vor lupta pentru pădirea dreptății, pentru înaintarea națiunii române și a patriei; — se votară concluziunile, adică cererile Românilor, precum urmează:

1. Națiunea Română pretinde independență națională, reprezentanți în dietă; pretinde să se serve de limba sa în legislațiune cât și în administrație.

2. Națiunea Română pretinde ca biserica română fără distincțiune de confesiune să fie liberă de ori-ce altă biserică, egală în drepturi cu cele-lalte biserici ale Transilvaniei.

3. Națiunea Română cere desființarea iobăgiei fără nici o despăgubire din partea țăranilor.

4. Națiunea Română cere libertate industrială și comercială.

5. Națiunea Română cere să se desființeze darea ce s'a pus asupra vitelor.

6. Națiunea Română cere desființarea deciziei metalelor găsite în pământul Patriei.

7. Națiunea Română cere libertatea de a vorbi, a scrie și a tipări fără nici-o censură.

8. Națiunea Română cere asigurarea libertății personale; nimeni să nu se poată aresta sub vre un pretext politic.

9. Națiunea Română cere tribunale de jurați cu publicitate în care procesele să se facă verbal.

10. Națiunea Română cere înarmarea poporului. Miliția Română să-și aibă ofițeri români.

11. Națiunea Română cere dotarea clerului român întreg din casa statului întocmai ca clerurile celor-lalte națiuni.

12. Națiunea Română cere înființarea școlilor române pe la toate satele și orașele, cum și universitate română, cu libertate de a învăța.

13. Națiunea Română cere purtareă comună a sarcinilor publice după starea și averea fie-cărui și ștergerea privilegiilor.

14. Națiunea Română cere să se facă constituțiune nouă pentru Transilvania prin o adunare constituantă a națiunilor Ță-

rii și să fie întemeiată pe principiile libertății, egalității, frăției.

15. Națiunea Română cere ca națiunile celelalte din țară să nu ia în desbatere chestiunea unirii cu Ungaria pînă când națiunea Română nu va fi constituită și organizată cu vot deliberativ în camera legislativă.

Acăsta mărăță adunare, are o însemnătate foarte mare în istorie.

Ungurii diceau: votați unire! Transilvaniei cu Ungaria, căci în acest chip se vor uni Românii din această Țară cu cei din provinciile unguresci.

Mult timp Transilvănenii au stat la îndoială, s'au emis chiar păreri favorabile unirii; dar în adunarea de la Blaj poporul a înțeles că a consimți la această unire ar fi să-și puie singur capul sub jug.

Să ne închipuim ce spectacol impunător... Acest popor așa de hotărît întru apărarea drepturilor sale, știu să se pörte cu atăta demnitate, cu atăta linisce în cât chiar comisarii guvernului recunoscără «cu mirare» lucrul.

Izbânda adunării de la 3 Maiu se datoresce — cum dice istoricul Papiu Iarian — numai poporului, care singur a dus în curs de veacuri lupta pentru naționalitate, părăsit când de nobilimea sa conducătoare, când de preoțime.

Si câte greutăți au întâmpinat acei țărani cari veneau din fundul munților, din văile depărtate ale țării!...

Funcționarii unguri i-au amenințat în toate chipurile; s'au stricat poduri peste râuri ca să nu pōtă trece; s'au oprit chiar cu arma. Când ne gîndim la toate acestea, când ne gîndim că au răsbit prin atâtea nevoi, ne pătrundem de admirație, vedem că Românii din Ardeal au înțeles spiritul timpului și că — de atunci chiar — s'au arătat vrednici de libertatea pe care sōrta vitrigă le-o tăgăduiesce pînă în ziua de azi.

Și când se împlinesc 50 de ani de la asemenea momente, este de datoriu ori-cărui Român să înalțe către Domnul rugăciune pentru odihna sufletelor acelor răposați martiri și, tare încredințat pe temeiul trecu'ului, să privească cu hotărîre viitorul și să nu uite vorba poetului:

Că din vultur, vultur nasce; din stejar, stejar răsare!...

Comitetul.

Amintire istorică

Cuza-Vodă se plimbă într-o di prin București, îmbrăcat civil, întovărășit numai de un sergent care îi venia în urmă la vr'o trei-deci de pași. Tocmai trecea pe dinaintea cazărmii din strada Isvorului — care se numește astăzi cu numele său cazarma Cuza — și-i trăsni prin cap să facă o glumă cu soldatul care stătea de pază la ușa cazărmii. Când ajunsese în dreptul soldatului, se opri de o dată și di se răstit:

— Haide, mitocanule, nu prezinți arma ?

Soldatul nu răspunse nimic. Dar fiind-că Vodă-i stătea drept înainte ca o luminare, încruntat și fără să aibă de gând să plece, soldatul îi di se :

— Caută-ți de drum, domnule !

— Să-mi caut de drum ? Așa cunoșteți voi pe omul care vă dă pâine ! di se Vodă, prefăcându-se furios și înaintând spre soldat cu pumnii strinși.

— Așa ! Adică d-ta mi-ai fost păcătosul de brutar care ne dă pâini așa de mici și necoște ? di se soldatul cu dispreț, apoi sugându-și gura ca s'adune scuipat, adaogă printre dinți : «Și vrei să ți presint și arma ? Hai cară-te de aici, că să mă iea pe mine dracul dacă nu te scuip și-ți injur un regiment de rubedenii !»

Vodă n'a așteptat de la soldat să-și împlinescă tăgăduială și a plecat ca să se oprască din nou la câți-va pași să vadă mutra soldatului, căruia sergentul i-a spus din urmă că a injurat pe Vodă. Urmarea a fost că Vodă chiar în ziua aceea a chemat pe brutarul cazărmii să-l întrebe de ce nu cöce pâinea.

G. C.

O vorbă mare

Ca să realizezi o faptă mare, nu e destul să lucrezi, trebuie să visezi; nu e destul să calculezi, trebuie să crezi.

SIMION BĂRNUȚ

— Schiță biografică —

nul dintre bărbații de frunte ai fraților noștri de dincolo, conducător în vremuri grele om cu știință de carte, cu sufletul aprins de adevăratul sentiment al patriotismului, — Bărnăț se născu la anul 1808 în Bocșa Română din Comitatul Crasnei (Transilvania,) unde tatăl său eră cântăreț la biserică.

După terminarea studiilor, deveni la anul 1831, profesor la gimnaziul din Blaj. Primind atunci darul preoției, ocupă diferite funcțiuni eclesiastice; dar vocațiunea pentru cariera profesorală îl făcu să se întorcă iarăși la școlarii săi și ar fi continuat multă vreme dacă neînțelegerile cu episcopul Lemeny nu i-ar fi adus destituirea. Ar fi fost om de trebă acest episcop, dar eră prea fricos și prea încredător în Unguri. De aceea ori când vedeă pe vre-un profesor sau pe studenți că se arată partizani pe față ai românismului și nu se sfiesc să declare acêsta și să facă fapte dictate de un asemenea sentiment,—Lemeny căută să-i potolască cu un «lasă» caracteristic omenilor slabi și dacă nu putea, își puneă în cumpănă autoritatea, le impunea tăcere, numai să nu se arate în fața stăpînitorilor ca un răsvrător.

Așa i-se impuse tăcere și lui Bărnăț, care — depărtat din post — se retrase la Sibiu, unde trăi în linisce, studiind dreptul pînă în preziua evenimentelor din 1848.

În aceste momente rolul lui Bărnăț fu foarte mare.

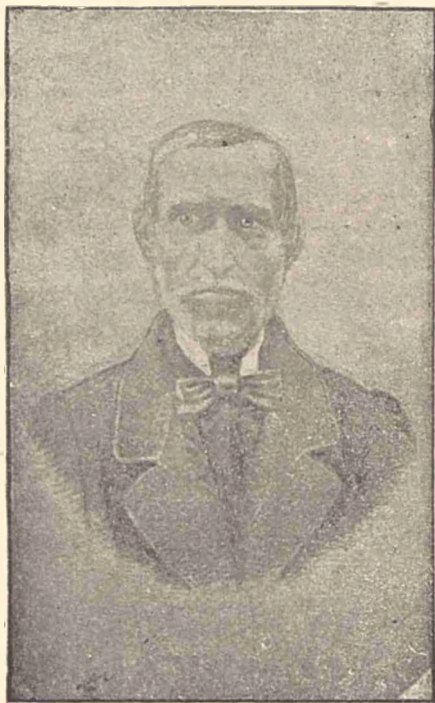
Il vom examina în scurte cuvinte.

Constituția proclamată de Unguri la Pesta în 14 Martie 1848 cuprindeă 12 puncte și cel din urmă eră: unirea Transilvaniei cu Ungaria. Tote cererile lor fură aprobate de monarch și trebuiă numai ca și dieta Transilvaniei (care se adună la Cluj) să se pronunțe, pentru ca unirea acesteia țării Românești să fie fapt îndeplinit.

Ungurii transilvăneni întreprinseră o agitație în favorea ideii acesteia. Românii se vedură surprinși. Unire cu Ungaria: pôte este unire cu frații din Crișana, Banat, Maramureș. Iată punctul îndoios asupra căruia Românii nu sciau

ce să creadă. Ei se întrebau de nu va fi óre bine să se grupeze într'un mánunchiu toți Románii din monarhie. Unirea face puterea! diceau mulți; dar o grozavă stare de nehotărîre cuprinsese sufletele Románilor. Gazetele discutau chestiunea; diverse articole dăduse cuvîntul pentru unire; cu toate acestea *Fóia pentru minte* a lui Bariț găseá necesar să dică: «Iar de vor fi unii între noi cari, cu mintea lor «înalt cultivată, se vor fi înălțat pe un punct de unde în «conformitate cu împrejurările prezente să fie în stare a ne «luá de mână și a ne dice: *veniți încóce, ací să stați, de «ací să porniți, cutare să voiți, acestea să pretindeți în- «ainte de tóte, — o!* daca se află între noi bărbați așa de bine «preparați, pátrundători, onorați cu încrederea poporului nostru, *să iasă acuma la mijloc, acuma să ne arate calea «dreptă, mántuitoare.»*

Bárbatul atît de mult așteptat se află. Acel bárbat fu Simion Bárbuț.

Simion Bárbuț.

La 25 Marte apărú o proclamațiune manuscrisă la Sibiu, care spuneá Románilor *ce trebuia să voiască*:

— Congres național Românesc,

— Libertatea individuală și ștergerea iobăgiei,

— Libertatea națională a Románilor,

— *Nici o unire cu Ungurii pînă când ei nu vor tracta cu Románii ca națiune liberă cu națiune liberă.*

De și erà anonimă, totuși se sciú că erà opera lui Bárbuț. Acum linia de purtare a Románilor erà hotărîtă.

La 30 Aprilie (Duminica Toméi în anul acela) se ținú o adunare pregătitoare la Blaj, fără încuviințarea

guvernului, ba chiar cu împotrivirea episcopului Lemeny. Acesta, cuprins în apele maghiarismului, merse pînă acolo în cât dete poruncă preotului Simion Balint să plece numaî de cât din Blaj și să nu ia parte la întrunire, amenințându-l că, de nu se va supune, va fi dat în judecată.

Poporul nu se descurajă de tóte acestea, veni la Blaj și atitudinea demnă și nu sgomotósă făcù pe soldații cari ar fi fost gata să-î gonescă cu armele să steà în loc nemișcați.

Când se răspîndi scirea că Bărnăț se află în satul vecin la Mănărade și vine spre oraș, poporul alergă întru întîmpinarea lui și căutaù toți pe întrecute să scóță caii de la căruță și să tragă ei. Atunci Bărnăț duse aceste memorabile cuvinte: «*Lăsați, fraților! nu e timpul acum să băgăm <pe ómenî în jug, ci să-î scótem. Lăsați să tragă vitele, că <voi ați tras destul pînă acum!>*

Iși póte orî-cine închipui entusiasmul produs de aceste vorbe. Intórcerea lui Bărnăț în oraș fu un adevărat triumf. El cuvîntă poporului, mulțumì celor veniți și le spuse că adunarea cea mare se va ținea la $\frac{3}{16}$ Maiù chiar cu permișiunea guvernului.

La acea dată rolul marelui Român fu și mai însemnat.

* * *

Guvernul unguresc permise în adevăr ținerea adunării la Blaj, dar voi să-î paralizeze acțiunea, cerënd ca Româniî să se întrunescă deosebit cei uniți și cei neuniți. Episcopii însă, avënd în vedere că nu erà vorba de o chestiune religiósă, ci de una politică, n'aù ținut sémă de acéstă invitare.

În anul 1848 ziua de 3 Maiù cădea într'o Lunî. Încă de Vineri séra încep ómenii să sosescă.

Duminecă de dimineță piața cea mare a orașului Blaj erà întesată de lume. Cei cari vorbise poporului în întrunirea de la Dumineca Tomei îl salutară și acum strigând: «*Christos a înviat! Libertatea a înviat!*» La acestea miile de ómenî răspunseră: «*Adevărat a înviat!*» Apoi le deteră sfaturî să fie cu luare aminte la cele ce se vor spune, să se pórte așa ca purtarea lor să însufle respect străinilor și să umple de rușine pe dușmanii și defăimătorii cei rëutăcióși ai Românimii.

După ce se făcù leturghia în biserica Mitropoliei, se ridică la tribună Simion Bărnăț și rostì un discurs, ce a rë-

mas celebru, în care arată cari trebuia să fie ideile pe cari să le proclame națiunea Română a doua și la 3 Maiu.

El arătă cari sînt intențiunile Ungurilor când îndemnă pe Români la unire și deci îndemnă pe toți să fie *contra unirii cu Ungurii*.

«Căutați — dice el — la acésta mulțime de Români cari «strigă în numele a totă națiunea: *Să nu ne ducem la marea libertății unguresci, căci bucatele ei tôte sînt învenitate; să nu ne vindem Țara și limba, căci pierdendu-se «o dată, nu se mai pot câștiga.»*

Vorbirea lui Bărnuț fu primită în aplause și nimeni nu mai luă cuvîntul, iar încheierile lui fură admise de toți cei de față.

La 3 ore adunarea se desfăcù.

În sfîrșit, sosi ziua mult așteptată de 3 Maiu.

La 6 ore de dimineță tot poporul eră adunat la biserică și se începù slujba.

Apoi porniră cu toții spre cîmpia cea mare a Blajului. În frunte mergeau episcopii și înaintea lor steagul Transilvaniei cu inscripțiunea: *Virtutea Romană reînviată*.

După propunerea lui Bărnuț, se decise ca acea câmpie să se numescă pe viitor *Câmpul libertății*.

Se începură apoi desbaterile cari ținură și în zilele de 4 și 5 Maiu; în fine, după ce se votară cererile Românilor se aleseră două comisiuni, una să mîrgă la împărat și alta la dieta din Cluj, ca să înfățișeze acele cereri ale poporului.

* * *

Intîmplările ce urmară după adunarea de la Blaj fură din ce în ce mai rele.

Ungurii, de și obținură multe folóse de la împărăția Austriei, se arătară nemulțumiți și se proclamară independenți, adică se rupseră cu totul de împărăție. De aci porni răsboiul.

Ce eră să facă Români?

Ungurii declarase că nu vor să recunoscă în țara lor altă națiune de cât cea unгурescă; deci toți cei-l-alți să se grăbescă a se face Unguri.

Români decî trebuia să mîrgă cu Austria, pentru că acésta le arătă prietenie.

Ast-fel se începù răsboiul.

Bărnuț, ca vice-pesident al comitetului național românesc

sta în Sibiū, de unde se luaū măsurī pentru conducerea acțiunii.

Luptele se urmară în cursul anului 1848 și 1849 și se terminară tocmai în August prin capitularea armatei unghuresci în fața armatei austriace, în ajutorul căreia venise Rușii cari se aflaū în principate.

Când Ungurii intrară în Sibiū, Bărnuz d'abia scăpă de a fi prins și trecu în Țara Românească la Râmnicul-Vâlci. Acī fu arestat de către Ruși, fără nici un cuvīnt (de vreme ce Românii, fiind aliați cu Austriacii, nu puteau fi inimizii Rușilor); dar fu în curīnd liberat.

De aci plecă la Viena ca să întâlnească delegațiunea numită la 3 Maiū, din care făcea și el parte, spre a se înfățișa împăratului.

În Viena petrecu el pînă la începutul anului 1850 lucrând împreună cu alți fruntași Români pentru susținerea drepturilor poporului său înaintea Ministerului austriac.

Munca lor a fost zadarnică. Austria a uitat serviciile făcute de Români prin ajutorul ce i-aū dat în lupta cu Ungurii și întemeiatele cereri ale Românilor aū fost nesocotite.

Acum Bărnuz nu mai avea ce face în Transilvania. Plecă deci în Italia, unde studiă dreptul în orașul Pavia și, luând titlul de doctor, se întorse în Viena în 1854. Atunci primi propunerea Ministerului Moldovei de a ocupa catedra de filosofie la gimnaziul din Iași.

Venind aci, el fu îmbrățișat cu mare căldură de tótă lumea cultă și prin stăruințele lui, se înființă în 1855, o facultate juridică.

La această școlă superiōră ținu Bărnuz prelegeri pînă în 1863, când mōrtea il răpi din mijlocul iubiților săi școlari.

* * *

Exact la împlinirea datoriei, devotat apostolatului său, bun, prietenos cu studenții, printre cari și-a creat mulți adepți fanatici, Bărnuz — cu tōte erorile concepțiunilor sale juridice — a fost unul din acei ómenī rari cari personifică tótă energia unui moment într'o mișcare națională, cari se uită pe sine ca să trăiască numai pentru o idee...

Gheorghe Adamescu.

Jigodia la Căini.

Se scie că în cursul primului an de la nascere, căinii sînt predispuși la o bôlă fôrte adesea omorîtore, cunoscută sub numele de jigodie.

Acéstă bôlă constituțională, contagiosă, a fost asemenată de unii cu guturaiul cailor, de alții cu răpciuga și cu tifosul, iar de alții cu vërsatul, că ar fi adică un fel de vërsat al căinilor.

Orî-ce ar fi, acéstă bôlă are fôrte multe manifestări și rele, fôrte schimbăciose și amestecate, cari atacă aprôpe tôte funcțiunile vieței căinelui.

Ea începe tot-d'a-una cu tristetă, împuținarea poftei de mîncare, cîte o dată chiar prin mișcări murdare (depravate), apoi începe o stare de friguri mai mult sau mai puțin simțită după vigôrea căinelui. Aceste simptome duréză 2 sau 3 zile, apoi se arăt relele caracteristice, dacă nu s'au luat mësuri de la cele de la început.

Acestea în ordinea cum vin sînt: slăbirea generală, scurgeri pe nas, ochii urduroși, înghițire durerosă, tuse mai mult sau mai puțin tare, tremurături, respirațiune întreruptă și grea, buzele întredeschidëndu-se una după alta, ca la un om care trage din lulea, grêță, ignituri, cîte o dată vërsături și diaree (eșire afară); slăbiciunea merge mereu crescënd și animalul se topesce din ce în ce.

Se întîmplă fôrte adesea ca mersul bôlei să se îndrepte particular asupra pielei, atunci se ivesce un fel de vërsat pe pânțele și pe fața din năuntru a còpselor. În aceste părți pielea se acoperă cu pete mici roșiatice, după cari urméză nisce bubulițe cuprinđend ca o apă în ele, care la început e limpede străveđie, iar mai pe urmă turbure, albicioasă, puroioasă.

Când se produc aceste bubulițe, îndată ce se termină cu ele, se vede că frigurile încetéză și animalul își recapetă pofta de mîncare.

Ast-fel limitată la piele, la nas, la ochi, bóla este ușoră, dar se întâmplă foarte adesea complicațiunii foarte grave din partea sistemului nervos, precum epilepsie, cârceiuri, spasmuri, bóla de creeri, etc. rele cari sînt destul de comune mai ales la câinii de rase delicate crescuți în casă.

Pentru a preîntîmpina aceste complicațiunii, mîncarea ce se dă câinilor tineri are óre-care importanță. De cele mai multe ori ei sînt nutriți neîndestulător, mai ales și foarte adesea cu zemuri, adică cu apă: animalul se găsește atunci într'o stare de slăbiciune care nu-i ajută să lupte contra bólei, și bóla îl învinge. Nu e nici un rău a nutri pe câini cu carne *fiartă* ori-cât de tineri ar fi. E foarte important aceasta; trebuie înlăturată credința că nu e bine să se dea carne la câini, căci e destul să ne uîtăm în gura lor, ca să ne convingem că natura i-a făcut mîncătorii de carne. În domesticire este adevărat că câinele a devenit mîncător de tóte, dar din tóte óre numai carnea să i se o-préscă, tomai hrana naturei lui? E prea destul că nu i se dă crudă ci fiartă și îi e foarte trebuinciosă spre a se întări, o nutrire îmbelșugată și mai ales hrănitóre, îl va face destoinic să lupte în contra bólei, pe care o va trece cu atît mai ușor cu cît va fi mai sdravên.

S'a propus pentru a înlătură jigodia, de a da cu-rățenie câinelui din 15 în 15 zile mană în lapte: singurul efect însă este că se slăbesce câinele, ceea-ce tocmai îi face rău, și de ce trebuie ferit.

Cel mai bun tratament este următorul: de la începutul bólei, adică chiar din prima zi, se va da câinelui, pe cît are încă poftă de mîncare, o nutrițiune ușorică dar hrănitóre, lapte sau zémă de carne; în acela-și timp se va da bolnavului de trei ori pe zi, diminéța, la prânz și séra, după puterea câinelui, o linguriță sau o lingură de *tinctură de chinină* într'o jumătate de céscă de cafea négră. Bóla își urméză cursul sêu, dar devine foarte ușoră. Se va urma așà câte-vă zile după care se va da

câinelui o curățenie 15 sau 30 grame de sirop de lemn câinesc (salbă môle, përul ciutei.)

Totul însă atârănă să începem a combate rëul de la început; dacă întârziem, ori-ce am face nu ajută mai cu nimic.

Daca n'am combătut rëul de la început, și se declară complicațiunile, tratamentul trebuie urmat după felul complicațiunei: inflamațiunea mațelor va fi combătută cu *bicarbonat de sodă* și *laudanum*; tusea și tôte relele de la căile respiratorii cu *esență de terbentină*, spasmurile și relele nervilor cu *antispasmodice* și ghiață la cap. Inșă în tot casul, când are cine-vă un câine prețios și a ajuns lucrurile la complicațiuni, tocmai din cauză că complicațiunile pot fi fôrte de multe feluri, cel mai înțept lucru e să alerge cine-vă la *veterinar*.

Bóla fiind contagiósă, trebuie isolat câinele bolnav și trebuie desinfectat peste tot pe unde a fost el, cu *sulfat de zinc* sau cu *acid fenic*. Trebuie să fie cine-vă fôrte cu băgare de sémă la această desinfec-tare, căci alt-fel se pôte declara ca un fel de epidemie. Asemenea trebuie ca cel ce îngrijesce de câinele bolnav să nu mërgă și la câini sănătoși, și în tot casul să nu mërgă de la cel bolnav la cei sănătoși, ci, daca nu se pôte alt-fel, să îngrijescă întâi de cei sănătoși și apoi să trecă la cel bolnav.

Terminând observăm că flórea de pucióasă ce se dá câinilor ca să-î scutescă de această bóla, nu e absolut de nici un folos. Din contră le face rëu, căci îi slăbesce. Tot ast-fel și obiceiul cu trasul de panglică la ceafă.

O.

UN CUVÎNT

Când îți răsbunî în contra unui inimic însem-néză că te puî pe aceeași linie cu el; când îl ierți, însemnéză că esci mult mai presus de el.

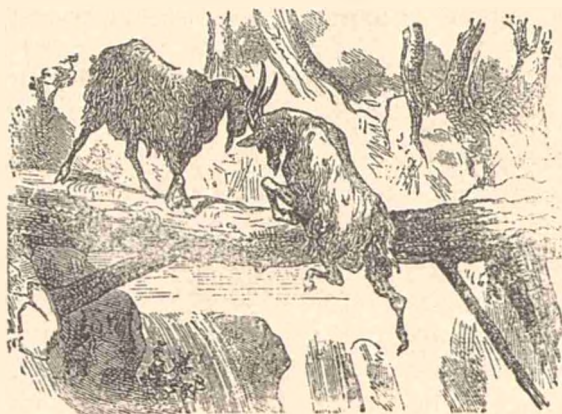

De ziua tatălui ei.

De ce rod șorecii.

Uine nu scie, că șorecele nu pôte sta nici o clipă fără ca să nu ródă în scânduri, în lemne, în fiare, în fine în ori-ce obiect găsește. Să nu se credă însă că șorecele ródé numai cu scopul ca să mănânce; căci ce hrană pôte găsi el în lemn, în fier sau în monetele pe care le fură ca să ródă în ele. Explicarea este acésta: Dinții șorecelui și peste tot ai rođătoarelor, cresc repede și dacă nu i-ar timpî prin róderea la corpuri tari, ei ar eși afară din gură ca colții la mistreți.

Dacă șorecele n'ar aveà ce să ródă, dinții canini din falca inferióră i ar cresce în lungime de un metru. Experimentul îl pot face și cititorii noștri, închidénd un șorece tîner într'un vas de sticlă, în care nu pôte să ródă. Dați-i hrana lui obicinuită; să nu-i lipséscă nici aerul și să fie într'un loc retras întunecos, unde nu-i supără nimeni liniștea: În câte-và luni dinții lui canini vor aveà lungimea de un metru, însă vor fi întorși în spirală lîngă gură întocmai ca tromba (gura) fluturelui.

CELE DOUA CAPRE

Intilnindu-se amândouă pe puntea cea îngustă, mindră fie-care nu vrea să facă loc celei-l-alte și se împing, își dau cu córnelé pînă când cad amândouă în apă.

Taifasuri cu moș Gheorghe (1).

O i s t o r i e.

(Urmare.)

ă spun acum mai departe istoria mea moș Gheorghe: Trec anii și de ce merge, de ce, cei doi maștri lucrăză mai ușor și mai bine.

Ba, de la o vreme, ómenii vėd că maștrii cei noi încep să lucreze și mai bine de cât cel de la care au învățat ei. Maștrii noi nu se mai gândesc mult cum să facă

róta să se potrivescă cu cele-l-alte roți; ei fac ușor trėba asta. Ei se gândesc mai mult cum să facă roțile mai traınice și mai frumoșe de cât le făcea cel d'intăiu. Ei singuri se bucură când aud, cu urechile lor, cum îi laudă lumea. Lumea spune chiar că ei is mai maștri de cât maestrul lor. Acum încep să vie băetani la dınșii ca să învețe. Aceștia învață meșteșug și mai bun, și, cu vremea, și ei se vor gândi cum să facă lucrul încă și mai traınic, încă și mai ușor, încă și mai frumos. Așă-ı moș Gh.?

— Așă-ı nepóte! Fie-care caută să născocescă și de la dınsul ceva.

— Dar asta, moș Gh. are să se întâmple nu numai cu rotăria: are să se întâmple și cu stoleria, și cu fierăria, și cu tóte meșteșugurile. Fie-care are să caute să fie mai ceva de cât maestrul lui. Asta are să se întâmple chiar cu tóte lucrurile trebuitoare pentru viață: copiii au să învețe de la părinți munca câmpului, fetele au să mai învețe torsul, țesutul, împletitul, facerea mănării și tótă gospodăria casei. Fie-care trėbă își are meșteșugul ei; și, din pricină că viața-ı scurtă și *omul nu póte învăța tóte meșteșugurile deo-po'rivă*, de aceea fie-care om învață numai un meșteșug mai bine de cât pe cele-l-alte, de pildă munca câmpului sau alt-cevã, și cu acel meșteșug să hrănesce tótă viața. Ce-ai đice d-ta, moș Gh., de un om care, în vremea secerii, s'ar apucã, fără să scie meșteșugul rotăriei, să-și facă o rótã, să lase grăul să se scuture și el să stea ca să tot

(1) Veđi No. 28—29 și 30.

strice la lemne în loc să ducă róta la rotar?

— Ce să ȃic? ia un nebun!

— Va să ȃică, moș Gh., îi bine că sînt meșteri de tóte felurile de lucruri, pentru că, alt-fel, ar fi mare risipă de muncă zadarnică!

— Asta așa-î!

— Va să ȃică noi ne folosim de meșteșugul altora și alții se folosesc de meșteșugul nostru.

— Așa-î!

— Trece o sută de ani, moș Gh. și se înmulțesc lumea prea tare, în satul cel nou din pustiú: nu le mai ajunge pămînt și, slavă D-lui, îi mare pămîntul în lung și-n lat și ei nu mai au loc, nu mai pot face toți arătura în apropierea satului și s nevoiți să se ducă, cine scie cãtã depãrtare. Ce-î de fãcut?

— Ce să fie! să se facă alt sat!

— Chiar așa se și întãmplã, moș Gh. Se duc și se face alt sat. Mai trece altã sutã de ani și pãmîntul îi mare și-î lung și-î lat pãmîntul și nu mai încap numai în douë sate; și se mai fac alte douë. Și-î pãmîntul, ca-n poveste, fãrã margini, și se fac sate și se fac orașe și se înmulțesc lumea și se înmulțesc mereú trebuințele. Nu-î așa moș Gh.? Cãnd se înmulțesc lumea, se înmulțesc și trebuințele, nevoile?

— De asta așa-î! trece vremea, curg nevoile!

— În fața unei nevoi, moș Gh., stã cine-vã cu mãinile în sîn?

— Da, de unde!

— Ceea-ce s'a întãmplat în satul din pustiú, tot așa s'ar puteã întãmplã în orî-ce loc de pe pãmînt. Și nu s'ar întãmpla póte cu rotãria orî cu plugãria: sã ȃicem cã ómenii cãnd s'ar mutã dintr'un loc într'altul ar duce cu dinșii și meșteșugurile de cari au numai de cãt nevoe; dar, cum spuneam adineúrea, fie-care nevoie nãscocesce și meșteșugul ei.

— Așa-î, nepóte!

— Și, cãnd, într'un loc, se nãscocesce un meșteșug nou, noi am vëđut cã acel meșteșug nu vine în capul tuturor ómenilor, de o datã; ci numai în capul unuia care are o nevoe. Și-î de ajuns sã-î vie unuia în cap; el, îndatã își face ucenicí. Mai apoi ucenicii lui își fac și ei alți ucenicí

și tot așa: lumea merge și nevoile n'o pot oprî în drum.

Iacă, se duce vestea că în cutare loc s'au ivit nisce meșteri mari și acei meșteri mari născocesc fel de fel de lucruri cari ușurează munca omului. Dar acei meșteri nu pot îndestulă trebuințele lumii întregi cu născocirile lor și de aceia au să se ducă din toate părțile omeni cari să vadă cum lucrează acei meșteri, să intre la dinșii ucenici, au să iasă calfe și au să se întorcă, fie-care cu câte un meșteșug nou, pe la locurile lor. Fie-care, întors la locul lui, își bate capul, caută să adauge și el ceva la meșteșugul învățat; ucenicii lor au să caute să născocescă și ei la meșteșugul lor ceva, și tot așa, din ucenic în ucenic, fie-care, tot bătându-și capul... numai ce se pomenesce lumea, cine scie cu ce născocire năsdăvană! Nu-i așa moș Gh.?

— Așă-i! Îi meșteră lumea, nepôte! Veđi nisce lucruri de care te crucesci! Nici nu-ți vine să cređi c'a umblat mâna omului pe dinsele!...

— Lumea, care vede lucrul unuia, ar crede, pôte, că-i un năsdăvan; dar numai el scie, săracul, cât și-à muncit gândul pînă când a făcut născocirea! Născociri noi au să iasă în lumea întregă, în toate ăilele; dar are să trecă tare multă vreme pînă s-or vesti în toate părțile lumii și pînă când s-or duce din locuri depărtate ca să vadă și să învețe și alții. Așă-i, moș Gh.?

— Așă-i... Îi tare greu să te duci în locuri cu depărtare!...

— Acuma, moș Gh., să mai facem un popas ca să ne mai talmăcim, o lécă, istoria asta.

— Ia, să ne gândim noi și să facem socotelă. Va să ăică așa, moș Gh.: o calfa să întorče, la locul lui, cu meșteșugul gata. Dar unde stă ore meșteșugul cu care se întorče calfa?

— Unde să stea! În capul românului... unde să stea?

— Așă-i, moș Gh., dar de unde a intrat în capul lui meșteșugul?

— Din capul maestrului... de unde dar?

— Firesce!... dar, în capul maestrului?

— Din capul altui maestru!... a luat din capul maestrului și a mai adăogit ceva și de la dînsul.

— Adică, iacă ce socotelă scótem noi din istoria asta:

un meșteșug, o învățătură ori o cugetare când trece de la unul la altul, prin mai multe capete, să schimbă câte o lăcă, se adăogesse.

— Așă-î!

— Să face mai mare, moș Gh.?

— Sciută!

— Va să ȳică: *într'o cugetare mare, a unuța, ȳ puse la un loc, ȳ încheigate și cugetările mai mititele ale altora.*

— Așă-î!

— *O cugetare mare să sprijină pe altele mai mititele. . .*

— Sciută!

— *Un maestru mare are în mintea lui tătă gândirea tuturor maestrilor cari au fost înaintea lui. . .*

— Așă-î nepôte!

— Acum să mai luăm sēma și la alt-cevā, moș Gh.: *ceea-ce se petrece cu meșterii mari, se petrece cu tătă lumea, măcar cât de pușintel.* Copiii nu se chinuesc ca să scornească meșteșugul prășitului ori al secerei ori alte meșteșuguri: ei ȳau *de-agata* învățătură de la părinții lor. Copiii învață de la părinții lor o mulțime de lucruri, o mulțime de cugetări; apoi, mai învață și de la cei-l-alții omeni; a-ȳică: fie-care om învață și de la alții câte cevā, este *ucenicul*, școlarul, celor din prejurul lui și cei dimprejurul lui învață cevā de la el, măcar un nărav dacā nu cevā de procopselā.

Ori-ce om ȳ și ucenic, școlar, și-ȳ și maestru; cum am ȳice ȳ profesor, măcar la copiii lui, dacā nu și la alții. Nu-mai că sȳnt prea mulți cari nu-s nici maeștri bunȳ, nici ucenici bunȳ. Grăiesc adevēr, moș Gh.?

— Adevēr, nepôte!

Spiridon Popescu.

UN SFAT BĂTRȳN

Deschideți-vē ochii asupra vōstră înșivā mai în-tāiū și, înainte de a ținea de rēu pe un amic, țineți-vē pe voi de rēu.

Muscele sînt animale primejdiöse.

Sîna acum tötã lumea sciã și simþiã cã muscele sînt animale supërãtöre și obraznice, dar iatã, cã sciinþa a dovedit cã ele sînt dușmani rëi ai omului și aduc primejdii mari.

Muscele duc bóle primejdiöse dintr'un loc într'altul, dintr'o casã într'alta. Mai întiũ s'a bãgat de sëmã cã în spitalele din America se îmbolnãvia.ĩ ómenii de friguri galbene, ómenii cari erau în spital pentru alte bóle, și de o datã cu îmbolnãvirea lor se observaũ prin odãi musce. S'au fãcut cercetãri, și s'a gãsit cã într'adevër muscele aduceau frigurile.

Sînt fel de fel de bóle molipsitöre, pe cari le ieau de la alþii, bóle infecþiöse. Bólele le poþi luã prin mãncare, prin bëturã, prin locuirea într'un loc cu bolnavii. Mai ales le poþi luã din aerul stricat. Și mai ales la bólele cari vin cu puróie, cu vërsãturi și cu scuipat de tuse, ori cu rãni — la aceste bóle muscele sînt rëi prieteni ai omului. Ele gustã din puróie, din tuse, ori numai se încarcã pe picióre și pe aripi de puróie și de sãnge stricat, și apoi duc bóla cu ele într'altã parte.

Pinã acum s'a adeverit, cã muscele duc cu ele frigurile galbene, apoi oftica și bóla de ochi numitã conjunctivita granulósã. Oftica o duc cu ele pe aripi și pe picióre, din scuipatul ofticosului, iar bóla de ochi din urdorile ochilor.

Curiositãþi Sciinþifice.

Cãt de tare e ghiãþa? Cãnd e ghiãþã pe riu grósã de 4 centimetri e destul de tare ca sã þie pe un om. Cãnd e de 5 c. m. þine pe un om cu cal cu tot, la 6 c. m. e în stare sã þie 80 de boi, la 8 c. m. pôte sã þie patru regimente de infanterie, în pas încet. Ca sã pótã þine un regiment de cavalerie urmat de 20—40 de tunuri ușóre, îi trebuie o grosime de 11—16 centimetri. Cãnd are 20 c. m., þine trei regimente de artilerie cu tunuri grele. Iar dacã are 40 c. m. de grosime, poþi clãdi o cazarmã pe ea.

Tóte acestea le-au gãsit oficerii de stat-major, cari, au nevoie în vreme de rësboiu, sã scie, dacã au de trecut peste riuri iarna, cãtã greutate pôte þine ghiãþa.

Biserica lui Bucur

Tradiția ne spune că orașul București, capitala țării noastre își are numele de la păstorul Bucur. Tot tradiția ne mai spune că cea d'întâiu biserică în București a fost zidită de acest păstor și al cărui nume îl poartă pînă azi. Istoricesc însă e dovedit că bisericuța în lemn a lui Bucur a fost

Biserica lui Bueur.

reclădită cu cărămidă de Mircea Vodă Basarab, în anul 1416. N'avem inscripția, căci călugării greci

căutați să distrugă tot ce eră românesc și cu amintiri gloriose pentru nēm̃ul nostru. După unii istorici acēstă inscripție ar glăsui însă ast-fel: «Eū Mircea I Basarab Domnul țării Romānesci, Duce al Făgărașului și biruitor al ținutului Dobrogea de peste Dunăre, în anul 6924 (1416), am zidit biserica de zid în locul celei de lemn a lui Bucur, în pădure pe movila de lângă Dâmboviță, cu hramul sfinților ierarhi Atanasie și Chirilă, unde am pus oșele morților căduți în bătălia ce am avut cu Turcii la Giurgiu, Iunie 11.»

Acēstă bisericuță ruinându-se în cursul vremurilor a fost reparată în 1869 prin stăruințele preotului *Grigorie Musceleanu*, păstrându-i-se cu totul forma veche.

În bisericuța lui Bucur nu se mai slujesce. Ea stă însă neclintită pe marginea Dâmboviței și spune trecătorilor și visitorilor foarte multe din ce a fost o dată Bucureștii și ce este acuma! De dorit ar fi numai că să i se facă o împrejmuire mai ca lumea și să se dărâme și căsuța cu totul ruinată din curte.

P. G.

Ingropăciunea împăraților Austriei.

Srumos și vrednic de a fi sciut este și vechiul obicei al îngropării împăraților din Austria.

Biserica numită a Capușinilor—în Viena, aproape de Burg, de palatul împărătesc—e locul de veșnică odihnă a familiei Habsburgilor, care domnesce astăzi în Austria. Biserica e un fel de paraclis al familiei împărătesci; într'însa e o tainiță în care se aședă unul lângă altul sicriile împăraților morți.

Iar când ajunge convoiul îngropăciunii la ușa bisericii, ca să intre cu mortul împărat în tainiță, ușa bisericii e închisă. Convoiul se oprește, toți preoții se uită spre ușa bisericii, iar maestrul ceremoniilor de la palat bate cu un toiag în ușa și strigă: Deschideți!

Înăuntru e un călugăr, care la vorba *deschideți*, întreabă:

— Cui să deschidem?

— Majestății Sale, Prea luminatului și Înălțatului Impărat al Austriei, rege al Ungariei... răspunde maestrul ceremoniilor, înșirând toate titlurile împăratului.

— Nu-l cunoscem! răspunde glasul din mormînt.

Se face tăcere și toți stau nemișcați. După câtă-vă vreme maestrul ceremoniilor iarăși bate în ușe.

— Deschideți!

— Cui să deschidem? întrebă iarăși glasul dinăuntru.

— Impăratului Austriei.

— Nu-l cunoscem!

Și arăși se face tăcere, și-n urmă maestrul bate din nou în ușe.

— Deschideți!

— Cui să deschidem?

— Fratelui nostru Francisc.

Atunci pörta de fier scârțîie în țîțîni și fratele Francisc — nu împărat și rege, căci în fața morții sîntem frați — intră în tainiță, iar preoții îl aședă lingă ceî-l-altî împărați cari tot cu același obicei au fost aduși acolo.

Lăutarii noștri

și

Instrumentele musicale ale poporului.

musica lăutarilor este förte plăcută fiind caracterisată printr'un gen aparte. Se scie că Țiganiî aparțin celei mai vechi rase indiene și că acest element a conservat mai bine limba și tipul original.

Ei se găsesc răspândiți pretutindenî.

Câte unele din melodiile lăutarilor, cîudate ca formă, dar dulci și melancolice pînă la lacrimi, provin direct din leturghiile sacre ale lui Vișnu conservatorul saü ale lui Siva distractorul.

Musica lăutarilor a fost supusă în cursul timpului la diferite influențe.

În primul rînd influența cîntecului eclesiastic, care la început eră cîntecul gregorian modificat mai în urmă prin cîntecul eclesiastic al bisericeî.

Mai tärđiu elementul turcesc a contribuit forte mult la schimbarea muiceî lăutarilor. Beii din Fanar, la rîndul lor introduseră feluri noi de cîntece. În fine musica europenă a desființat mai totă originalitatea caracteristică a cîntecelor lăutarilor.

Costumele lăutarilor erau haîne lungi turcesci, costum la fel

purtat cu multă poezie de Millo în piesa lui Alexandri «Barbu Lăutarul.»

Nici la țară nu mai vești lăutari în anteree și giubele, ci toți au îmbrăcat haine nemțești.

Instrumentele principale ale lăutarilor noștri sînt : vióra, cobza și naiul.

Cioban cîntînd din fluier.

Vióra (lăuta sau dibla) este de origină orientală, introdusă în Europa în epoca cruciaților. Córdele viórelor au numele următóre: *Rast*, córda lui *sol*, *Neva* córda lui *re*, *Seba* sau *Saba* aceea a lui *la* și *Neva* aceea a lui *Mi*.

Cobza este un fel de mandolină cam grosolană, ce servă nu-

mai pentru acompaniament. Cele patru c rde principale (cobza numără dece) a  acelea i numiri ca  i la vi r .

Naiul numit *muscalagi * nu este de c t flautul lui Pan. Sunele sale ascu ite r sun nd prin mun i  i c mpuri produc un fel de armonie sălbatică, f rte caracteristică.

L utarii mai  ntrebuin z   i un alt instrument f rte curios (acum apr pe nu se mai  ntrebuin z ) a a  isu *canonul* ce este probabil vechiul *pallerion* al Ebreilor, are o mulțime de c rde  i o formă pătrată  i se  ntrebuin z   i o ea ca de cobză pentru a acompania.

Principalele instrumente  ntrebuin tate de  rani  i de păstorii s nt :

Cimpoiul instrument de predilecțiune al Bulgarilor stabili i în România. *Buciumul*, un fel de trompetă mare de lemn la sunetul căruia se adună turmele la munte. *Fluierul*, (cum se vede în ilustrațiunea alăturată) e un fel de flaut cu sunete ascu ite. *Cavalul*, asemenea un fel de flaut cu sunete ad nci. *Tilınca*, un fel de flaut. *Da raua* sau *tamaninina*, un fel de jumătate tobă deschisă în formă de sită, acest instrument se g seste apr pe numai în orchestrele Evreilor  i la  igani  noma i la sunetul căreia j c  ursul.

Pe l ng  aceste instrumente populare mai este  i *dringul* cu care se j c  copiii.

Const. Stefan Bileciurescu.

Cum să se spele rufele.

Se caută a se  nmui  t te rufele în apă rece decus ra sau cel puțin cu 2 ore înainte de a se pune la fiert. Gospodina trebuie să aibă un cazan mare ca de 4, 6 sau 10 decalitre apă, după cum are  i albituri de multe.

Se pune în cazan, 4 decalitre apă la suta de buc  i (gulerul, man eta ca  i c ma a  i c r aful), se mai pune în ac st  apă 1.200 gr. săpun, tăiat feliu e sau ras pe o rindea pentru ca să se disolve mai cur nd,  i un deci-litru gaz ordinar (petrol).

Dac  sînt albituri mai multe, să adaog  sau să mic oreza în propor ie cantitațile de mai sus.

Se aședă cazanul pe foc  i c nd începe a fierbe, se mai  ea din apă l s ndu-se at ta c t trebuie, ad og nd-o în urmă

după trebuință. Apoi se storc bine rufele din apa în care a stat, se pun în cazan (pe când începe a fierbe), se fierb $\frac{3}{4}$ din oră, în care timp se tot întorc din când în când cu o lopățică de lemn, de la o margine a cazanului înspre fund, răsturnându-le ca să nu se prindă de fundul cazanului.

După trei sferturi de oră se scot cu lopățica se pun în balie (spălătoare), se lasă balia cam plecată și apa ce se scurge din ele, se pune înapoi în cazan.

Se pune alt rînd de rufe, se fierb iarăși ca mai nainte, mai adăogându-se din esența luată de la început, dacă e nevoie. Se pun la fiert rufele cele mai bune întiiu. Indată ce s'a scos rufele din cazan și s'a pus în balie, se tórână peste ele apă rece, atît cât pôte suferi mâna, pentru a le zoli (spělà). Să se zolască repede pînă a nu se răci cămășile. Puțină zolitură e de ajuns.

Fie-care albitură spělată se pune într'un ciubăr cu apă rece să stea acolo pînă le va găti pe tôte. Apoi le clătesce încă în altă apă rece și storcându-le bine le dă sinela cuvenită, ș'apoi se pun la uscat.

Modul acesta e cel mai lesnicios și economic din câte s'a vădut pînă acuma.

Econom Gr. Grințescu.

Invătător.

Vorbirea prin fluierare.

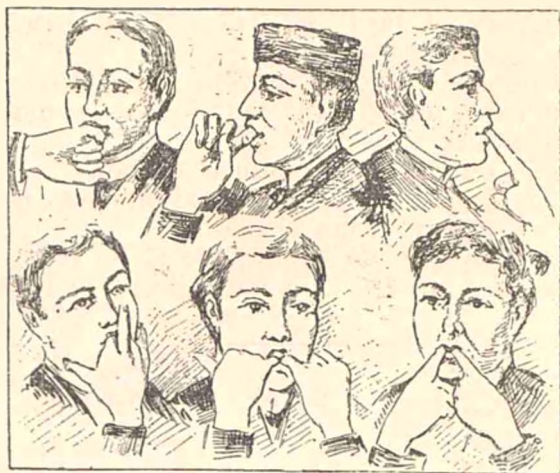
Nu este vorba de o glumă, ci din contra de un ce foarte serios, de o vorbire reală dar care se schimbă de la popor la popor, după limba lui. Mî-aduc aminte a fi audît așa ceva la țară, la munte, în județul Buzelui, la ciobani, dar eram mic și abia îmi mai aduc aminte ca prin vis: nu e prea ușor de a-și reaminti cine-vă la maturitate amănunte, mai ales în lucruri de mică importanță pentru acel moment, de când eră de 6—7 ani. De atunci n'am mai întălnit așa ceva, de și am căutat adesea întradins.

De aceia voiți descrie acest mod de a vorbi, așa cum s'a constatat aiurea, și dacă cum-vă se practică încă la noi,

primesc cu plăcere orî-ce comunicare, precum și dacă se practică cum voiî arătă eu.

Pentru a se înțelege în genere o combinare de vorbire prin fluerare, să reamintesc o jucărie la copii: așa ȕisa vorbire păsêrescã. Iatã un mod de așa vorbire, de alt-fel sînt multe felurî. Se adaogã dupã fie-care silabã care se terminã cu o vocalã, o silabã formatã din litera *p* și vocala acelei silabe p. e. la silaba *ma* se adaogã *pa* se face *mapa*, la silaba *cu* se adaogã *pu* și se face *cupu*; caracudã se face caparapacupudãpã, iar cãnd silaba se terminã cu o consunã dupã vocala ei s'adaogã *p* cu acea vocalã și consuna finalã se adaogã pe urmã p. e. la silaba *con* se adaogã *po* dupã *o* și se face *copon*, la silaba *cuc* se adaogã *pu* și se face *cupuc*; Constantinopol se face Coponstapan-tipinopopol.

Dacã în locul literei *p* fluerãm, avem vorbirea prin fluerare: la care flueratul nu este de cãt un mijloc a duce departe sunetul vocei, însã neapãrat cã din vorbã și din fluerare rezultã un amestec care nu pôte fi înțeles de cei ce nu sciî șiretlicul lucrului și nu sînt obicînuîți: ast-tel nu se înțelege ușor, dar cu nițicã bãgare de sêmã, cine-vã se o-

Vorbirea prin fluerare.

bicînucesc cu o ast-fel de vorbire, și pentru ca sã poți sã înțelegi bine e nevoie de a fluera vorbind însu-ți.

Pentru fluerat se viră unul saū două degete în gură (veđi figura).

Vorbirea prin fluerare este importantă mai ales în localitățile muntóse și întretăiate de văi, unde comunicările nu sînt nici ușóre și nici repeđi, și e bine înțeles că nu se vorbesc de căt frase scurte, și mai ales atunci când fluerări simple învoite dinainte nu ar fi de ajuns.

I. O.

Impăratul Trajan

— După Paulus Diaconus —

Erà la o primejdie de răsboiū și Traian împăratul erà tocmăi gata să încalice pe cal, să plece la bătălie. Toc-măi atunci se potrivì să vie la el o văduvă, plîngend și să-î dîcă :

— Dómne, am avut un fecior, bun, nevinovat. Și tocmăi sub stăpînirea Măriei Tale mî l-au omorît. Inapoi nici Măria Ta n'o să mi-l dai, dar poți Măria Ta să mē răsibunî, cum dîce legea să-l răsibunî.

Traian răsponse: «De m'oiū întórce tэфăr din răsboiū, am să-l răsibun, fiî pe pace.»

Dar bătrîna nu se lăsă ; ci dîse : «Și dacă veî muri în bătălie, cine o să m'ajute?»

Traian răsponse: «Cine va stăpînî după mine.»

Dar văduva dîse iarăși: «Și ce-ți folosesce, dacă o să-mî facă altul dreptate?»

— Nimic, de bună sēmă răsponse Traian.

Iar văduva sfîrși: «Atunci nu-î mai bine, să-mî faci dreptate, de căt s'o lași pe sēma altuia?»

Traian să înduplecă, de cumînțenie și de milă, descălică și nu mai încalică pînă ce n'a făcut dreptate văduvei.

Dragoș.

UN CAL CU RANG DE BOIER

Ca dovadă cum își băteau joc Domniî greci de obiceiurile țării nóstre, povestim o glumă próstă a lui Nicolae Mavrogheni, cel mai nebun stăpîn pe care l-au avut Româniî. După obiceiul din strămoși, Vodă ridicând în boierie pe ómenii cari i se păreau vrednici, le da cu acéstă ocaziune «straie boieresci» după ranguri. Mavrogheni, într'o

di de anul nou, a dat mai multe boierii; în urmă și-a adus calul său de călărit, i-a pus în spate straiete boieresci și l-a numit căminar (boier de a doua stare). Boierii au protestat, porunca lui Vodă însă a rămas, și calul a fost trecut în lista oficială a boierilor. Dar ticăloșia lui Mavrogheni n'a fost numai asta: spre rușinea lumii, Mavrogheni a dat boieria calului în mijlocul bisericii! Un cal în fața altarului, în fața boierilor rușinați! Biserica, în care s'a făptuit acesta, e biserica zidită de însuși Mavrogheni, (adă pe sosăua Chiselef.)

CRESUS ȘI SOLONE

Cresus, un vestit rege din vechime, bogat ca nici unul altul, întrebă într-o zi pe învățatul Grec Solone, dacă în călătoriile sale nu întâlnise un om cu desăvârșire fericit. «Am cunoscut unul,» răspuse filosoful, «eră un orașan din Atena, cu numele Tells, om de bine, care și-a petrecut totă viața într'o dulce mulțumire, vedându-și patria în tot-d'una propășind. Acel fericit muritor a lăsat fii în de obșee stimați, a vedut pe fiii fiilor săi și a murit cu fală, luptându-se pentru patrie.»

Cresus, surprins d'a auți dându-se ca model de fericire un om de rînd, întrebă pe Solone, dacă nu dase peste oameni mai fericiți încă de cât Tello. «Da,» îi răspuse Solone, «erau doi frați, Cleobis și Biton, din Argos, renumiți prin amicitia lor frățescă și prin iubirea lor filială. Intr'o zi de mare sərbătore, vedend că nu sosiau boii, cari trebuia să conducă la templul Deitei Junona căruța mamei lor, fiii s'au înjugat singuri și au tras căruța câte-va mile. Acea pres-tésă, cuprinsă de bucurie și recunoscintă, rugă pe deii să acorde copiilor săi, aceia ce ómenii ar putea dori mai bine. Rugăciunea i-a fost ascultată. După jertfă, cei doi copii, cădură într'un dulce somn și cu multă linisee își termină viața. Lor l-i s'a ridicat statuți în templul de la Delfi.»

«Deci, nu mă socotesc în numărul fericiților?» întrebă regele.

«Sire,» răspuse filosoful, «noi, în țara noastră, profesăm o filosofie simplă, fără pompă și puțin comună curților regiilor. Cunoscem nestatornicia sorței și prețuim puțin o fericire mai multă aparentă de cât reală și cu atât mai mult

prea⁵ trecătoare. Viața unui om este aproape de trei-deci de mii de zile. Nici una din ele nu sémănă cu o alta și cum nu acordăm coróna de cât după luptă, tot așa nu judecăm de fericirea unui om, de cât la sfîrșitul vieței sale.

De la Buzău.

SFATURI PRACTICE

Mijloc practice de a mări durata sacilor.

Se varsă 14 litri de apă în colcote asupra unui chilogram de scórță de stejar (de argăsélă); se mőie în acesta sacii și se lasă înmuiati 24 ore (o zi întregă.) Când se scóte se spală cu apă și se usucă. Se socotesce cam un chilogram de scórță la 8 metri de pînză. Argăsela intră în pînza sacilor și-î face mai tari, mai durabili, și nu mai putrezesc orî unde i-am ține.

S'ar putea chiar ușor văpsi acești saci cu un negru durabil, când îi scótem din argăsélă muindu'î într'un vas în care am pus apă cu calaican.

Totul costă fórte puțin.

Intîmplările săptămîinii

— 21 Aprilie—27 Aprilie —

Simbătă 25 Aprilie la orele 8 sêra Majestățile Lor Regele și Regina au sosit în Bucuresci venind din strêinătate.

*

Luni 20 Aprilie, Corpurile legiuitoare și-au reluat ședințele întreprupte din cauza sêrbătorilor Sfințelor Pasci.

*

O mulțime de familii evreesci din Iași s'au hotărît să plece unele în Palestina altele în Argentina.

Pentru capitala Moldovei acesta ar fi un adevărat bine, căci mare parte din populația aceluî oraș este acum evreească.

*

Din creditul de 11 milioane votat de Cameră pentru construcțiunile școlare s'a acordat și *Societății pentru învățatura poporului Român* suma de 116.000 de lei, iar *Societății pentru arme și gimnastică* 30.000 de lei.

INFORMAȚIUNI

Sintem întrebați de mulți d-ni institutori și învățători de timpul când se va ține anul acesta examenul de definitivat. Am căutat să luăm informațiuni pozitive și putem să dăm răspunsul sigur că examenul se va ține anul acesta în luna lui Septembrie.

*

D-ra *Buznea*, directoarea asilului «Elena Dămna», secția normală a fost transferată ca directoare a Școlii normale de institutore din Iași iar în locul domniei-sale a fost numită d-ra *Miller*, licențiată în filosofie.

*

D-l Radu Dobrescu licențiat în matematică și institutor în București a fost numit revisor școlar al jud. Ilfov în locul d-lui Siniștenu, care a fost transferat în aceeași calitate în Capitală.

*

Sintem informați că d-nii *Brăilițeanu și Moga* asociați, au pus sub presă cărțile de *științele naturale pentru clasa III și a IV*, conform noiei programe, așa că cu începutul anului școlar viitor vom avea umplut un gol foarte mult simțit.

Prin budgetul comunelor în anul curent, s'au înființat în județul Tulcea 32 școli de cătun cum și de adulți; de asemenea s'au luat toate măsurile ca să se construiască mai multe localuri școlare. Vom reveni mai pe larg în numerile viitoare.

Elevii gimnasiului «Șineai» din Capitală împreună cu profesorii lor au făcut o excursiune la Băneșa. Cu această ocaziune au vizitat Școala de Agricultură de la Herăstrău.

Adrese către Redacție

Părintele *Iacob Nicolaescu*, învățător în comuna Slătioara (Vilcea), ne trimite o poezie în care exprimă cele mai frumoase urări pentru revista noastră. Regretăm că spațiul nu ne permite s'o publicăm în întregul ei. Reproducem însă strofa de la început :

Albincă mititică
 Tu te plimbă din flóre în flóre
 Ș'aduci de unde găsești
 Miericică ;
 Datoria-ți implinesci.

*

Vă rog să primiți felicitările ce fie-care Român trebuie să vi le facă, dat fiind scopul măreț ce urmăriți în revista «Albina» pentru propășirea culturii în popor.

C. G. Deleanu.
 Iași.

Vă rog a mă înscri și pe mine în numărul abonaților revistei «Albina». Suma e destul de neînsemnată față cu sacrificiile ce comitetul face pentru a se răspîndi în masa poporului sătean idei de o cultură reală, bine-făcătoare și nealterate.

C. Căndrea
 Dirigintele școlii din com. Dobromir, Constanța.

*

Fiind și eu între abonații revistei «Albina,» aduc viile mele mulțumiri pentru prosperitatea și progresul ei, care în scurt timp a ajuns prin toate unghiurile țării.

N. I. Partenie

Funcționar Nicoresci-Tecuci.

*

Cu ocazia anului nou aduc și eu ca unul ce sînt abonat, călduroasele și respectoasele mele felicitări, de a ajunge mulți ani dată la lumină folositoare revistă «Albina.»

Gh. Stan.

București.

1. Ghicitoare.

1. Rămasu-ți-a, Române
Speranța în viitor.

(A. Mureșeanu.)

2. Dup'atâtea vîcuri negre de dureri, de vijelie,
Tu, an nou, ce ne vestesci ?

(V. Alexandri.)

3. Ca un glob de aur luna strălucea
Și pe-o vale verde oștile dormea!

(D. Bolintineanu.)

4. Astă-ți iar ne chiamă țara să ne batem pentru ea.

(V. Carlova.)

5. Unde e mărirea, fala noastră unde ?
Dunăre vităză, Oltule, răspunde ?

(Gr. Alexandrescu.)

6. Numai țara mea nu are
Pace în lume și-alinare.

Din fie-care citațiune dintre aceste șase, se va căuta o vorbă. Cele 6 vorbe citite în șir ne dau un vestit vers al unui poet. Vorba trebuincioasă ocupă în fie-care citațiune acelaș loc.

* * *

2. Cine sînt eu ?

În două elemente sînt
În două nu. Acum tu cată :
Eu sînt în apă și-n pămînt,
Ci-n foc și-n aer nici o dată.

Și ceea ce-î mai curios
E. că exist în ceî cu puțință
Dar nu exist în ce-î voință
Și nici în bine și-n frumos.

Puținî sînt ceî ce mă înțeleg
Căci nu mă veți în nici o carte:
Deși eu sînt în tot ce-î parte,
Nici când nu sînt în ce-î întreg.

* * *

3. Ghicitoare.

Negu. Stors. Ard. Esau. Rare. Ramul. Miile. Galben. Zină.

Cetind literile dintr'aceste nouă cuvinte, în șir și despărțindu-le într'alt-fel, vom scöte alte șapte cuvinte. Care anume? (De ex Negustor . . . etc.)

* * *

Doi dintre deslegătorii a unei singure ghicitori, prin tragere la sorți vor câștigă câte o carte literară în valöre de 1 leu 50 bani — ori ce carte vor voi. Unul dintre deslegătorii a douë ghicitori va câștigă un volum de «Balade și Idile» poesii de Coșbuc, iar unul dintre cei ce vor deslegă töte trele ghicitorile va câștigă cărți literare — ori ce va voi, nu însă scrise în limbi străine — în valöre de 5 lei. Cărțile se vor trimite franco câștigătorului.

Termenul deslegării e 15 Maiu.

Pseudo-numele nu se vor lua în sëmă.

Ministerul Cultelor și Instrucțiunei Publice

PUBLICAȚIUNE

Se aduce la cunoscința amatorilor că în ziua de 12 Maiu a. c., orele 11 a. m., se va ține licitație publică în pretoriul acestui Minister pentru darea în întreprindere a construcțiunii bisericeii din Sulina.

Valörea lucrărilor după devis este de lei 53.000.

Ofertele vor fi sigilate și însoțite de recipisa de Depuneri sau a ori-cărei alte administrațiuni de județ, coprinđend garanția de 4%, care se va complectă pînă la 6%, la incheierea contractului.

Garanții în numerar și supra oferte nu se primesc.

Art. 68—69 din legea comptabilităței publice sînt obligatorii.

Lucrările vor fi gata cel mai târđiu la 20 Octombre a. c., pentru fie-care 8 zile de întăzriere se va aplică o amendă de 200 lei.

Concurenții sînt obligați să presinte certificate de aptitudine și că au esecutat lucrări de asemenea natură și în bune condițiuni.

Condițiunile speciale și devisul se pot vedeă la Minister, str. Diaconeselor, în töte zilele de lucru la serviciul construcțiunilor.

No. 16.266.

* * *

La publicațiunea No. 18.088 din 11 Aprilie a. c., inserată în colönele Monitorului Oficial No. 10 din 14 Aprilie 1898, se aduce următörea modificare.

«Valörea lucrărilor după devis este de la 759.000.

20.902.